

Aina Sama Laulu -musiikinäytelmä

Musiikinäytelmän valmistaminen

Antti Kerosuo

Opinnäytetyö
Toukokuu 2014
TAMK Musiikki
teatterimusiikki/
musiikkidraama

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Musiikin koulutusohjelma
teatterimusiikin/musiikkidraaman suuntautumisvaihtoehto

KEROSUO, ANTTI:
Aina Sama Laulu -musiikinäytelmä
Musiikinäytelmän valmistaminen

Opinnäytetyö 60 sivua, joista liitteitä 30 sivua
Toukokuu 2014

Opinnäytetyöni käsittelee musiikinäytelmän luomista. Opinnäytetyöni taiteellinen osio Aina Sama laulu –musiikinäytelmä esitettiin 25. ja 26.1.2014 Teatteri Telakalla Tampereella. Musiikinäytelmä neljälle näyttelijälle aiheenaan kerjäläiset ja katutaiteilijat.

Kirjallisessa osiossa käyn läpi osa-alueittain, mitä 40 minuutin musiikinäytelmän luominen vaati. Kuinka ideasta ja aiheenvalinnasta saadaan aikaan tarina ja käsikirjoitus, ja kuinka siihen sävelletään musiikit? Kuinka ohjaaminen onnistuu, kun on itse lavalla näyttelemässä? Lopuksi arvioin esityksen onnistumista sekä yksittäisten osa-alueiden että kokonaisuuden kannalta. Pohdin myös mitä opin projektin aikana ja mitä olisin tehnyt toisin.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree programme in Music
Option of Theatre Music and Music drama

ANTTI KEROSUO:

Aina Sama Laulu –musiikinäytelmä (Always the Same Song – Musical play)
Creating a Music Theatre Act

Bachelor's thesis 60 pages, appendices 30 pages
May 2014

My Bachelor's thesis deal's the subject of how to make a Music Theater Act. The Act Always The Same Song –Musical play was performed 25- 26.1.2014 in Theater Telakka in Tampere. Musical play for fore actors dealing two subject's, Beggar's and Street Artist's.

In the literary part I list all the things of every sector about making a musical play. How to choose the subject and create the story from scratch? How to compose the music and how to give instructions to others while one is acting at the same time? Finally I appraise my own improvement during the production. To my self I raise the question that should I have done something differently and did the outcome turn out how I had wanted it to in the beginning?

Key words: musicplay, theathermusic, music comedy

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
1.1.	Mitä on musiikkiteatteri	5
2	MUSIIKKITEATTERIESITYKSEN LUOMINEN	7
2.1.	Lähtökohdat	7
2.2.	Käsikirjoitus.....	8
2.2.1	Roolihahmot	9
2.2.2	Tarina.....	14
2.3.	Säveltäminen ja kappaleet	16
2.3.1	Anna Rahaa.....	17
2.3.2	Vapaudenpatsas ja Simo.....	17
2.3.3	Maalta Kaupunkiin.....	18
2.3.4	Kolme Pilliä	18
2.3.5	On Aika Nousta	19
2.3.6	Anna Rahaa 2.....	20
2.4.	Tuotanto	20
2.5.	Harjoitukset	23
3	Ensi-iltaviikko	25
4	Pohdinta	28
	LÄHTEET	30
	Liite 1. Käsikirjoitus	31
	Liite 2. Vapaudenpatsas ja Simo, nuotti.	47
	Liite 3. Maalta Kaupunkiin, nuotti	50
	Liite 4. Kolme Pilliä, nuotti	52
	Liite 5. On Aika Nousta, nuotti	54
	Liite 6. Anna Rahaa 2, nuotti	57
	Liite 7. Käsiohjelma	58

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyön kirjallisessa raportissa kerron kuinka *Aina Sama Laulu* musiikinäytelmä saatiin aikaiseksi. Musiikinäytelmä sai ensi-iltansa 25.1.2014 Teatteri Telakalla. Käyn läpi kaikki osa-alueet, mitä musiikinäytelmän tekeminen vaati aina tarinan luomisesta yleisön saapumiseen näyttämötilaan. Pohdin myös kokonaisuuden onnistumista ja omaa kehittymistäni produktion aikana.

1.1. Mitä on musiikkiteatteri

Englanninkielen sana *musical play* on tarkoittanut musiikinäytelmää tai musiikkikomedialla, mutta sen lyhenne *musical* 1900-luvun alussa tarkoitti lähinnä kevyttä musiikinäytelmää (Otavan iso musiikkitietosanakirja 1978). Nykyään sanan suomennos musikaali tarkoittaa monesti Broadwayn tyylistä kokopitkää läpisävellettyä musiikinäytelmää, jossa laulu, tanssi ja musiikki etenevät käsikädessä tarinan kanssa. Musiikki on ollut osana teatteria kautta aikojen. Tarinoiden ja kansanviisauksien kerronta laulaen on ollut osana ihmisyyden historiaa niin pitkälle kuin tutkijat ovat ihmisen historiaa taaksepäin kaivaneet.

Musiikkiteatteri on siis teatteritaiteen yksi osa-alueista, jossa tarinaa kerrotaan musiikkia apuna käyttäen. Pääasia on tarina, jota roolihenkilöt kuljettavat musiikin avulla ja kaikki tai osa replikoinnista tapahtuu laulaen. Käsitteen musiikkiteatteri alle mahtuu jos jonkin näköistä näytäntöä ja tyyliä, muun muassa puhenäytelmä, burleski, koominen ooppera, musikaali, varietee, operetti ja revyy. Jo pelkästään se, että mikä tekee jostain esityksestä musiikkiteatteria, on kiinnostava kysymys. Montako minuuttia pitää tunnin esityksessä olla laulettua materiaalia ennen kuin teatteri -sanan eteen voi laittaa sanan musiikki? Ja tarvitseeko musiikkiteatteri ylipäänsä laulua? Esimerkiksi, jos joku teatteriesitys on läpisävelletty, mutta kaikki teksti tulee edelleen puheena, jonka paikat säveltäjä on kuitenkin määritellyt, on kysymys mielestäni musiikkiteatteria. Tässä tapauksessa musiikin täytyy kuitenkin olla isossa osassa näytelmää ja kuljettaa ja tukea tarinaa. Toisaalta teatteriesitykseen kun suunnitellaan musiikkia on kaikki äänitehosteet ja taustamusiikit mietitty aina tarkoin ja kaikelle on aina syynsä.

Musiikillisesta tyyllilajista riippumatta musiikkiteatterin ydin on aina se, että hahmoja ja roolityöskentelyä kehitetään ja tarinaa tuodaan esille musiikin kautta. Laulajan on siis pystyttävä selkeästi ilmaisemaan sanat ja ymmärrettävä juonellinen rakenne ja rooli-henkilönsä kehitys tarinan edetessä.

Musiikin käyttö musiikkiteatterissa, kuten teatterissakin, on täysin esityskohtaista. Orkesterien kokoonpanot voivat periaatteessa olla mitä vain. Pelkällä pianistillakin pärjätään monesti ja voivathan näyttelijät laulaa täysin ilman säestystäkin.

Musikaali olisi ehkä tyyllillisesti lähinnä opinnäytetyötäni, mutta esitykseni kallistunee kuitenkin teatterin puolelle. Syynä tähän on orkesterin puuttuminen kokonaan. Musiikinäytelmässäni roolihenkilöt laulavat ja säestävät toisiaan, kun taas musikaaleissa ja oopperoissa ulkopuolinen orkesteri hoitaa säestämisen. Kun säestys tulee toisen rooli-henkilön toimesta saa musiikkiin luotua uuden suhteen. Roolihenkilöt eivät varsinaisesti puhkea laulamaan, niin kuin musikaaleissa, vaan näyttämötilanteet synnyttävät tarpeen laulaa ja musisoida. Siksi siis opinnäytetyöni tyyllilajina on musiikkiteatteri/musiikinäytelmä.

”Laulaminen teatterissa vaatii paljon enemmän kuin vain lauluteknistä osaamista. Tyyllilajien kirjo teatterissa vaatii laajaa osaamista ja äänellistä joustavuutta. Monipuolisuus muodostuu eri tyyllilajien, sävyjen ja äänenlaatuojen hallinnasta, mutta enenevässä määrin on tärkeämpää osata nykytyylejä kuin klassista äänenmuodostusta. Laulajalta vaaditaan omaperäistä, ei välttämättä kaunista tai teknisesti hiottua ääntä. Les Misérablesin vaikutuksesta laulajilta alettiin vaatia realistisempaa, mutta vahvan dramaattista ääntä; tummuutta ja särmikkyyttä. Teatterissa laulajalla on oltava erinomainen instrumenttinsa hallinta, sillä koko illan läpilaulettu teokset ovat raskaita äänelle ja fyysisesti vaativia. Laulajien on samalla oltava myös näyttelijöitä ja tanssijoita.”

Näin kirjoittaa Ruut Rissanen omassa opinnäytetyössään, mitä laulajalta vaaditaan musikaalissa. Opinnäytteessä käsiteltiin Irina Milanin laulutulkinnan opetusmetodia.

2 MUSIIKKITEATTERIESITYKSEN LUOMINEN

2.1. Lähtökohdat

Opinnäytetyöprosessi alkoi, kun päätin tehdä taidetekotyypin opinnäytetyön. Aihetta en ollut valinnut, mutta tiesin, että teatteria ja musiikkia se tulisi sisältämään. Tiesin myös sen, että halusin tehdä kaiken itse alusta loppuun. Valintaani vaikutti suuresti Kielon Kärkkäisen Tamkin opinnäytetyö *Muistan Sinut – Pieni Laulu Luopumisesta*, jossa olin mukana esiintymässä. Esitys sisälsi musiikkia ja näyttämökohtauksia, jotka kaikki olivat Kielon käsialaa. Esitys oli keväällä 2013 Tampereen Musiikkiakatemia Pyynikkisalissa Tampereella. Opinnäytetyönsä kirjallisessa osiossa Kielon viittaa lukemaansa kirjaan *Ohjaaja valmistautuu* (Bogart 2004.), jossa mainitaan, että tekijän tulee olla aiheesta kiihtynyt, ja se tapahtuu kun pelissä on jotakin kohtalokkaan epävarmaa ja tärkeää.

Bogart myös mainitsee, että varmasta asiasta emme kiihotu emotionaalisesti ja että ei haittaa, vaikkei tietäisikään kaikkia vastauksia tai edes tarkalleen mitä on tekemässä, sillä intohimo ja innostus kuljettavat läpi epävarmuuden. On tarkasti havaittava mitä ei tiedä, ja toimittava täsmällisesti ja päättäväisesti. Silloin näyttämön realismi syntyy aidosta kiinnostuksesta aihetta kohtaan. (Kärkkäinen 2013.)

Olin asettanut esityksen ensi-illan ajankohdaksi seuraavan kevään, joten minulla oli vuosi aikaa saada taiteellinen osuus valmiiksi. Aikaa oli siis runsaasti käytettävissä, mikä tuli tarpeeseen, koska kokemuksen tällaisen produktion läpiviemisestä oli olematon. En esimerkiksi ollut käsikirjoittanut mitään ennen opinnäytetyötäni. Luotin siis suuresti intuitiooni ja teatterintajuuni, kun kirjoitin käsikirjoitusta ja sävelsin kappaleita. Ainekset epäonnistumiseen olivat ilmassa.

En siis halunnut tehdä konserttimuotoista opinnäytetyötä vaan ajatuksia herättävän itsenäisen teoksen, jonka katsoja muistaisi vielä seuraavanakin päivänä. Kun katsoja oikeassa elämässä näkisi vastaavia hahmoja kuin näytelmässä, niin muistuisi näytelmä ja kaikki sen herättämät ajatukset ja kysymykset yhteiskunnasta katsojan mieleen.

Kielo kirjoittaa:

Suomenkielen sana draama tulee kreikan sanasta dran, toiminta. Draaman maailmankuvaa hallitsevat konfliktit, ristiriidat, kätkeminen ja salailu, vastakkainasettelu ja yllätyksellisyys. Yhtäläillä tärkeitä ovat paljonpuhuvat katseet, latautuneet hetket, ihmishuopelut ja suuret tunteet. Samat asiat pätevät myös draaman ihmiskuvaan. Draaman henkilö on dynaaminen. Olennaista ei ole henkilön ominaisuuksien summa, vaan toiminnan suunta, strategiat ja esteet, eli se mitä tapahtuu. Katsojaa pitävät otteessaan tunnistettavuus ja samaistuminen, kysymysten herättäminen ja jännitteet, tunteiden kokeminen sekä halu nähdä kuinka sankari selviää. (Heinänen 10.1.2012)

2.2. Käsikirjoitus

Kesälomalleni otin tavoitteeksi tarinan ja käsikirjoituksen luomisen. Aihealueeksi valikoitui katutaiteilijat, koska he herättävät meissä jokaisessa ristiriitaisia tunteita ja mielipiteitä. Aiheena valinta oli mielenkiintoinen ja lähellä muusikon tai kenen tahansa esiintyjän sydäntä. Miten esimerkiksi katusoittamisella elää ja tekeekö sitä työtä vapaaehtoisesti? Toiseksi aihealueeksi muodostui kerjäläiset, ja varsinkin he joita selvästi alistetaan ja riistetään. Kun yhdistin nämä kaksi aihetta, mitkä sinällään ovat jo hyvin lähellä toisiaan, sain perusasetelmani valmiiksi. Aihevalintani ei tietenkään mitenkään uniikki ollut. Esimerkiksi Kolmen Pennin Oopperassa ja Les Miserablesissa tarinaa kerrotaan yhteiskuntaluokkien pohjamutien silmin.

Jotta pystyisin kirjoittamaan, minun oli myös hyvä tietää näyttelijät jotka pääsisivät esiintymään opinnäytetyöhöni. Onneksi tämä ei muodostunut ongelmaksi ja sain mukaan kolme osaavaa ihmistä, joiden vahvuudet ja näyttelemistyyli tiesin jo entuudestaan. Topi Kohonen ja Nelli Ojapalo olivat vanhoja tuttujani Riihimäen nuorisoteatteri-ajoilta, ja Tony Sikströmiin olin tutustunut kouluni kautta. Kaikkien kanssa olin siis näytellyt erinäisissä produktioissa ja näytelmissä. Kun tiesin keitä on mukana, niin pystyin helposti heille myös tekstiä luomaan.

Koska kyseessä oli opinnäytetyöni, niin tarinan pituudeksi ja sitä myötä esityksen kestoksi halusin noin puolituntisen, sillä tiesin että työtä tulisi joka tapauksessa olemaan paljon. Minun piti myös samalla kirjoittaa ja ajatella musiikit ja niiden määrä ja paikat suhteessa tekstiin ja draaman kaareen. Käsikirjoitus ja sävellys kulkivat siis hyvin paljon käsikädessä. Kun sain kohtausten määrän selkenemään itselleni, pystyin myös lopullisesti päättämään mihin kohtiin tulee laulua ja musiikkia. Minulla oli alusta asti selkeä ajatus siitä, että kaikki musiikki ja soitto tulee lavalta roolihenkilöiden toimesta, eikä suinkaan jonkun taustaorkesterin soittamana. Olisin toki voinut käyttää pianistia, mutta siitä olisi tullut liian musikaalimaista. Halusin tehdä teatteria enkä musikaalia.

Liite 1 Käsikirjoitus

2.2.1 Roolihahmot

1. VP	vapaudenpatsas	Tony Sikström
2. Simo	katulaulaja	Antti Kerosuo
3. Artsa	nukketaitelija	Topi Kohonen
4. Pomo	kadunvalti	Nelli Ojapalo

Ensimmäinen hahmo oli helppo luoda, kun sain hänen kuvansa piirtymään mieleeni. Katutaiteilija, joka puhuu ja julistaa ihmisille vapaudesta ja on kaiken kukkuraksi pu-
keutuneena vapaudenpatsaaksi. Tarinan perusajatus rupesikin kehkeytymään tämän en-
simmäisen hahmon ympärille. Hahmo on hiukan omassa maailmassaan eikä aivan ym-
märrä elämänsä tosiasioita, hän vain julistaa vapaudesta ohikulkijoille. Milloin ihminen
on todella vapaa ja miten vapauteen pääsee? Rajat tuovat turvaa ja järjestystä ja VP on
täysin sopeutunut onnettomaan tilanteeseensa.

Tony Sikström, VP

Kuva: Antti Kerosuo

Toinen hahmo oli aikalailla saneltu jo etukäteen, koska valmistun muusikoksi ja pääaineeni on laulu. Hahmoksi tuli itseään säestävä katulaulaja, Simo nimeltään. Maalta kaupunkiin lähtenyt nuori miehenalku suurilla elämänodotuksilla varustettuna, joka unelmoi laulajan urasta parrasvaloissa. Rahat kuitenkin loppuvat ja kiperässä tilanteessaan Simo turvautuu ensimmäiseen avuntarjoajaan. Avuntarjoajan kaunis ulkomuoto, viettelevät puheet ja katse osoittautuvat kuitenkin petokseksi.

Antti Kerosuo, Simo

Kuva: Veera Rasehorn

Kolmannen hahmon idea tuli enemmänkin sitä esittävän näyttelijän kautta, joka oli ennenkin ollut lavalla nuken ohjaajana. Hahmosta tuli nukketaitelija Artsa. Kaikki työkalut ja vaatteet ovat tarinassa pomolta saatuja. Artsan nukke esittää pomon hahmoa, ja Pomo pystyy taikavoimillaan myös ottamaan nuken haltuunsa. Artsa on ollut Pomolle mieliksi, koska hän on ollut tuottoisa, ja onkin saanut lämpimän takin Pomolta. Pomo myös käyttää Artsaa yöllisiin haluihinsa. Hän on Pomon suosiossa.

Topi Kohonen, Artsa

Kuva: Antti Kerosuo

Neljännän ja viimeisen hahmon täytyi tietenkin olla katutaiteilijoita riistävä ja hyväksikäyttävä henkilö. Henkilö, joka päivän päätteeksi aina kerää taiteilijoiden kerjäämät rahat itselleen. Koska muut hahmot olivat miehiä, oli hyvin luonnollista tehdä viimeisestä hahmosta nainen. Nainen, joka alistaa kaikki oman pahuutensa alle ja riistää ja käyttää heikompiaan julkeasti hyväkseen.

Nelli Ojapalo, Pomo

Kuva: Antti Kerosuo

2.2.2 Tarina

Tarinan perusjuoneksi muodostui kolmen katutaiteilijan kaipuu paremmasta elämästä ja vapautumisesta heidän pomonsa julman vallan alta. Kuinka he kaikki sinisilmäisyytään ottivat hädässään avun vastaan tältä paholaiselta, joka vastapalveluksi vaatikin heiltä kaiken.

Taiteilijat ovat siis joutuneet kerjäläisen asemaan ja asuvat kadulla koteinaan pahvilaa-
tikot. Päivät ovat pitkiä ja palkka huono. Oma ajattelu on kiellettyä ja pomo tekee kaik-
ki päätökset ja valinnat. Kirjoitin pomolle ylimaallisia kykyjä, jotka voi toki järkeistää
esimerkiksi hypnoosiksikin, jos nyt hypnoosiin uskoo.

En halunnut tehdä mitään arkirealismia, joten tein tarinan maailmasta hieman fiktiivisen
ja tarunomaisen. Halusin saada mukaan myös tragikomiikan aineksia, jotta saisin yleis-
sön nauramaan vain huomatakseen, että mitään hauskaa ei olekaan.

Juoni Lyhyesti

Aamu valkenee ja VP on nukkunut koko yön työasennossaan. Artsa saapuu tyytyväise-
nä hyvin menneen yön jäljiltä ja varastaa VP:n kupista rahaa, kun tämä nukkuu. Joka
ilta Pomo tulee keräämään kertyneet rahat itselleen ja jos tulosta ei ole syntynyt tar-
peeksi, niin sitten kyseisen taiteilijan olosuhteita huononnetaan heti. Mitään vastarintaa
Pomo ei suvaitse.

Yhtenä iltana, jolloin tulosta ei ole syntynyt tarpeeksi, Simo (katulaulaja) uhmakkaasti
kuitenkin ehdottaa Pomolle, että he voisivat kaikki kolme tehdä yhteistyötä keskenään.
Pomo taiallaan nujertaa heti tällaiset ajatukset, mutta päätyykin pienen tuottavuuslas-
kelman jälkeen siihen tulokseen, että miksipäs ei. Pomo ottaa Artsan (nukketaitelijan)
mukaansa, jotta tämä voi aamuksi tuoda uudet työvälineet kaikille. Artsa on tämänhet-
kinen Pomon suosikki, ja saa tältä etuuksia ja yöllisiä hellyydenosoituksia. Artsa myös
varastaa rahaa ja muita tavaroita kavereiltaan.

Yöllä Simo kirjoittaa taas yhden kirjeen vanhemmilleen, vaikka vastausta ei ole koskaan tullut. VP ja Simo laulavat dueton kumpikin omaan maailmaansa ja surkeuteensa uppoutuneena. VP saa kuitenkin yskäkohtauksen ja Simo auttaa hänet laatikkoonsa nukkumaan. Simo jää yksin ja laulaa yön viileydessä omaksi huvikseen kertomuksen siitä miten joutui kurjaan tilanteeseensa. Laulaessaan hän saakin idean kapinoimisesta ja yhteisestä rintamasta.

Seuraavana aamuna Artsa tulee masentuneena takaisin pahvilaatikoille. Yö pomon kanssa on mennyt huonosti. Hänellä on mukanaan uudet työvälineet, jotka paljastuvat huiluiksi. Simo yrittää aloittaa kapinalauluaan, mutta hänelle lyödään huilu käteen ja yhdessä he kaikki soittavat kolmen huilun kappaleen. VP saa taas kohtauksen ja Simo saa siitä palon aloittaa kapinan. Kaikki kolme nousevat peräjälkeen mukaan kapinaluun. Pomo kuitenkin keskeyttää heidät ja Simo jää yksin kapinaansa muiden luovutettua. Pomo päättääkin rangaista heistä jokaista ja pojilta viedään kaikki, vaatteita ja laatikoita myöden. VP saa viimeisen kohtauksensa ja vaikka Artsa ja Simo yrittävätkin häntä lämmittää, VP ei kuitenkaan enää tässä maailmassa herää. Yöllä Artsa tunnustaa Simolle varastaneensa myös tämän kirjeet. Riidellessään pojat herpaantuvat VP viereltä. Pojat pääsevät yhteisymmärrykseen ja päättävät yhdessä nousta vastarintaan. Huomaavat VP:n kadonneen tästä maailmasta. Pomo tulee ja syyttää tietenkin poikia toverinsa kohtalosta. VP rajan toiselta puolelta kuitenkin saa siirrettyä rohkeutta ja voimaa ystäviinsä ja nämä nousevat kuin nousevatkin vastarintaan.

Pomo päästää pojat menemään, kuitenkin vain seuraavaan helvettiin.

2.3. Säveltäminen ja kappaleet

Sävellysprosessi alkoi kesällä tarinanluomisen yhteydessä. Mietin melodian pätkiä ja lauleskelin niitä tekstin kanssa. Samalla ajatus, että säestys hoidetaan kokonaan lavalta käsin, varmentui mielessäni. En siis halunnut tehdä musikaalityyppistä ratkaisua, jossa näytelmän henkilöt puhkeavat vain yhtäkkiä laulamaan ja tarinasta irrallinen bändi/orkesteri hoitaisi säestyksen, vaan että musiikille ja laulamiseksi on aina selvä tarkoituksensa näytelmässä.

Yksi tarinan teemamelodioista syntyi, kun soittelin nokkahuilua. Yksinkertaisesta sävelkulusta muodostui kokonainen kappale kolmelle huilulle (Kolme Pilliä). Säestyssoittimeksi muihin kappaleisiin valitsin kreikkalaisen kielisoittimen, baglamaksen. Syy valintaani oli hyvin yksinkertainen. Soitin löytyi minulta kotoa, niin kuin muutkin esitykseen tulleet soittimet. Pienen kokonsa ansiosta baglamasta pystyisi helposti liikuttelemaan näyttämöllä ja mielestäni se myös sopi mainiosti teoksen melankoliseen tunnelmaan. Tarinan kannalta valituilla soittimilla ei ollut niin väliä, kunhan ne olivat helposti opeteltavissa ja käytännöllisiä lavatoimintaa ajatellen. Myöskin huumoriarvo soitinten kannalta oli tärkeä seikka.

1. Anna Rahaa	laulu: Simo
baglamas: Simo
2. Vapaudenpatsas ja Simo	laulu: Simo ja VP
baglamas: VP
3. Maalta Kaupunkiin	laulu: Simo
baglamas: Simo
4. Kolme Pilliä	tinapilli: VP
nokkahuilu: Artsa
alttonokkahuilu: Simo
5. On Aika Nousta	laulu: VP, Artsa ja Simo
baglamas: Simo
6. Anna Rahaa 2	laulu: Kaikki

2.3.1 Anna Rahaa

Masentuneen kerjäläisen jokapäiväinen lyhyt värssy, jota hän laulaa yhä uudesta-
taan ja uudestaan hymyssä suin. Samat sanat kuuluvat kerta toisensa jälkeen.

”Anna Rahaa niin kiitollinen olen sulle ainiaan. Anna rahaa niin kiitollinen olen
sulle aina vaan.”

The musical notation is in 4/4 time and consists of two staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 4/4 time signature. The melody starts with a whole rest, followed by a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. A repeat sign follows. The melody continues with a quarter note G4, a quarter note A4, a quarter note B4, a quarter note C5, a quarter note B4, a quarter note A4, and a quarter note G4. The second staff begins with a treble clef, a key signature of one flat, and a 4/4 time signature. The melody starts with a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. It continues with a quarter note C5, a quarter note B4, a quarter note A4, a quarter note G4, a quarter note F#4, and a quarter note E4. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

Chord symbols above the notes: Dm, Gm, Dm, Gm, Dm, A⁷, Dm.

Lyrics: An na ra haa—niin kii - tol-li-nen o-len sul - le ai - ni- aan. An-na
ra haa—niin kii - tol-li-nen o-len sul - le ai - na vaan An - na

2.3.2 Vapaudenpatsas ja Simo

VP:lle on annettu Simon soitin ja hän rupeaa tapailemaan sointuja. Samalla hän
hyräilee melodian pätkää ja rupeaakin laulamaan kertomusta, joka kertoo hänes-
tä itsestään (liite 2). Samaan aikaan toisella puolen näyttämöä Simo on kaivanut
laatikostaan kirjoitusvälineensä esiin ja ruvennut kirjoittamaan kirjettä perheel-
leen ja lukee sitä ääneen. Simo laulaa VP:n säestyksen päälle omasta surkeudes-
taan, johon VP liittyy laulaen paremmasta maailmasta. Eli molemmat laulavat
ensin vuorollaan ja kukin omalla melodiallaan. Kun he laulavat yhtä aikaa niin
melodiat kulkevat käsi kädessä ja soivat yhteen. He eivät laula yhdessä vaan
kumpikin tahoillaan samaan aikaan eri asiasta. Kyseessä siis täysin klassinen
duolaulanta, missä hahmot eivät kuule, eivätkä tiedosta toisiaan, mutta yleisölle
välitty kaksi tarinaa samanaikaisesti.

Liite 2

2.3.3 Maalta Kaupunkiin

VP on saanut sairaskohtauksen ja edellinen kappale on keskeytynyt. Simo karrää VP:n tämän laatikkoon nukkumaan ja on jäänyt lavalle yksin. Hän ottaa baglamaksen taas itselleen ja laulaa yksinäisyydessään tarinan, miten ja miksi hän on joutunut kurjaan elämäntilanteeseensa (liite 3). Kappale on jatkoa edelliselle duetolle (liite 2), mutta nyt vain Simon solo-osuutena. Kappaleen lopussa Simo saa idean yhteisestä vastarinnasta ja kapinasta.

Liite 3

2.3.4 Kolme Pilliä

Teema 1

D Gm D Gm (tr)

Teema 2

5 Dm Gm Dm Gm (tr)

Teema 3

9

Kappaleessa (liite 4) kullakin soittimella on oma teemansa, jotka esitellään alussa vuorotellen. Tinapillin ja nokkahuilun teemat ovat samat sillä erotuksella että tinapillin teema on alkupuolelta duurissa. Alttohuilun teema on bassokulku ja muuten sillä soitetaan bassolinjaa. Kun kaikki soivat yhtä aikaa, yhdessä soittimessa on aina pääfokus oman teemansa kautta ja muut säestävät. Tinapillin duuriteeman aloittaa kehittely osion. Alttohuilu ja tinapilli seuraavat heti perässä. Kappale muuntautuu hetkelliseksi musiikki-ilotteluksi kunnes päästään takaisin loppusoinnulle.

Valitsin nämä kyseiset soittimet sen takia, että halusin kappaleen olevan aivan toisesta maailmasta. Fuugamainen rakenne ja kummalliset soitinvalinnat ovat itsessään jo absurdi yhdistelmä, mutta liitettynä tarinan maailmaan yhdistelmä ei voi kuin toimia, nimittäin huumorimielessä. Tarinan hahmot osaavat yhtäkkiä soittaa täysin tuntemattomia soittimia ja vielä soittaa fuugan niillä kolmistaan. Simo toteaaakin kappaleen aikana, että heidän elämänsä ei todellakaan voi jatkua näin. Heidän soittamisensa onkin naurettavan näköistä ja kuuloista. Simo ja Artsa kinastelevat aiheesta ja heidän elämäntilanteestaan kappaleen toisen soitto-kierron aikana. Kappale päättyy kun VP saa taas kohtauksen. Simo saa siitä kimmokkeen aloittaa laulun kapinasta.

Pillikappaleen teemoja kuullaan pitkin esitystä, alussa ja lopussa muun muassa. Myös esimerkiksi, kun VP pääsee vapauteen, soittaa hän poistuessaan oman teemansa (teema 1, s. 18) ja Simo sekä Artsa kuulevat sen sielunsa sisimmässä ja saavat siitä voimaa nousta uuteen vastarintaan Pomon tyranniutta vastaan. Teema 1:ssä on toivon häivähdys kuultavissa, kun taas teema 2:ssa ei ole. Se on kokonaan mollissa ja siksi teema 2 sopiikin tarinan loppuun mainiosti, kun kaikki toivo ja elämänilo on kaikonnut ja tarina päättyy surulliseen tunnelmaan.

2.3.5 On Aika Nousta

Tästä kappaleesta (liite 5) halusin tehdä aivan klassisen esimerkin uhmakkaasta vastarintaan ja kapinaan nousu -kappaleesta ja ehkä hieman myös parodioida niitä. Kolme sankaria puhkeavat laulamaan ja julistamaan heidän uhmakasta ja loisteliasta vastarintaansa.

Simo aloittaa kappaleen ja yrittää houkutella laulullaan muita mukaan vastarintaa ja onnistuukin siinä. VP nousee laulamaan ja saa lopulta Artsankin mukaan. Lopulta pojat laulavat kolmiäänisesti ja ryhdikkäästi kapinasta julistaen, kuinka hurja ja mahtava tuo kapina tulee olemaan. Loppukliimaksi kuitenkin keskeytyy, kun Pomo saapuu lavalle. Vastarinta on nujerrettu ja uhmakkaat sanat eivät muutu teoiksi.

2.3.6 Anna Rahaa 2

Samat sanat ja melodia kuin alussakin, mutta nyt lauletaan neliäänisesti ja ilman säestystä(liite 6). Kappale on itse asiassa kiitosbiisi, joka lauletaan yleisölle kiitoksien sijasta, rahaa kerjäten. Näyttelijät poistuvat lavalta hymisten Artsan nokkahuiluteemaa (teema2, s18).

2.4. Tuotanto

Kun lähdin suunnittelemaan opinnäytetyötäni otin alusta asti huomioon sen seikan, että esityksen pitää olla helposti siirrettävissä paikasta toiseen, jotta sitä voisi helposti viedä vierailuille. En myöskään ollut varma esitystilasta, joten esityksen piti myös toimia ilman teatterivalaistusta ja äänentoistoa. Nämä seikat vaikuttivat etenkin soitinvalintoihin ja lavastukseen. Mitään valtavaa lavastusta ei voinut ajatellakaan. Varmana tietona oli vain se, että budjetti tulisi olemaan hyvin pieni, koska kyseessä oli täysin omakustanteinen produktio. Kenellekään en tietenkään pystyisi mitään palkkaa maksamaan, vaan ystäväni tulivat mukaan silkasta tekemisen riemusta. Kiitos heille siitä.

Suuri helpotus oli kun varmistui että pääsen esittämään opinnäytetyöni kunnolliseen teatteritilaan, ja vielä ilmaiseksi. Tämä tieto myös varmisti ajankohdan, jolloin esitykset olisivat: tammikuun viimeisellä viikonloppulla. Esityspäivät lyötiin lukkoon lokakuussa. Pyrin siis tekemään kaiken alusta loppuun itse. Mutta tiesin, että tarvitsen myös kommentteja tarinasta ja juonellisista tapahtumista, siis jonkun joka ajattelee ja pyörittelee tarinan tapahtumia kanssani. Onneksi sellainen henkilö löytyi kotoa.

Aikatauluni produktion edistymisen suhteen oli aluksi suurpiirteinen, mutta kun esityspäivämäärät tulivat tietoon niin silloin piti jotain tapahtua harjoitusaikataulun suhteen. Tieto toi myös sen tosiasian eteemme, että ensi-iltahan on ihan kohta ja esitys vielä hieman vaiheessa. Halusin, että ennen joululomaa kaikki kappaleet ovat hallussa ja teksti niin hyvin päässä, että pystyisimme harjoituksissa menemään läpimenoja sujuvasti. Tavoitteeseen jotakuinkin pääsimme ja tiiviit harjoitusviikonloput lähtivät käyntiin heti tammikuun alettua.

Lavastustarpeet eli pahvilaatikot löytyivät omasta ullakkokomerosta muuttolaatikoiden muodossa. Pahvilaatikoita saisi helposti ja ilmaiseksi lisää kaupungilta. Tarvitsin kolme pahvilaatikkoasumusta ja jokaisen rakentamiseen tarvitsin lopulta kolme isoa laatikkoa. Lavastus oli hoidettu pienen kokeilemisen kautta. Rakentamiseen tarvitsin rautalankaa, teippiä, sakset ja pihdit. Laatikot myös saisi pieneen tilaan kuljetusta varten. Ainoa muut esineet lavalla pahvilaatikoiden lisäksi olisivat neljä punaista emalimukia

Puvustuksen ensimmäinen ajatus oli tietysti budjetti. Toisin sanoen kirpputori. Mietin enimmäkseen apulaisohjaajani Veera Rasehornin kanssa hahmojen olemusta ja minkälaista vaatetta niillä voisi olla päällä. Vapaudenpatsaspuvun päätimme tehdä itse, naamaria lukuun ottamatta. Sen ostin kaupasta ja käsittelin pinnan vain uudelleen halutun näköiseksi. Kun olimme päässeet yksimielisyyteen patsaan väristä ja kangasvalinnasta, niin loppu oli suhteellisen yksinkertaista. Puvun ompelemisesta saan kiittää Veeraa. Patsaskangas oli myös produktion kallein hankinta. Muiden hahmojen vaatetus hankittiin esiintyjien kotoa ja kirpputoreilta.

Ainoa osa-alue, jota en edes yrittänyt tehdä itse, oli valojen suunnittelu ja ajaminen. Tietenkin ohjaajana kerroin minkälaisia efektejä ja tunnelmia valojen puolesta halusin joka kohtaukseen, mutta teknisen toteutuksen jätin suosiolla ammattilaisen hoiviin. Teatteriteknikko Lari Palanderin käsiin luotin siis suuret taiteelliset visioni. Larin kanssa olin töitä tehnyt muun muassa Riihimäen Teatterissa.

Jo joulukuussa olin kaikki Tampereen konservatorion ilmoitustaulut täyttänyt julisteilla ja vienyt julisteita moniin liikkeisiin ympäri keskustaa. Muuten markkinointi tapahtui lähinnä sosiaalisen median ja puskaradion kautta. Halusin valita esitykseni teemaväriksi yhden säväyttävän värin, violetin, koska muuten halusin esityksen olevan synkkä ja harmaa. Myöskin vahvan värin käyttö mainostamistarkoitukseen oli mielestäni tehokasta. Tuo sama väri oli myös esityksessä suuressa osassa, nimittäin aina kun Pomo oli lavalla, se tuotiin esille myös valoefektillä, jonka väri oli myös julisteessa.

Mitään suurempaa kiertuerumbaa en halunnut, vaan muutaman esityksen. Yleisöä riitti hyvin molempiin esityksiin, mikä oli ollut minulla ajatuksenakin. Jos jatkossa lisäesityksiä tulee niin esitys on helppo lämmittää ja kasata. Sain myös esityksen valmistamiseen käyttämäni rahat takaisin jo ensi-illassa, joten miinukselle en jäänyt. Esityksen

ideologiaan oli luontevaa se, että yleisö sai itse päättää maksusta. Samalla lailla kuin katutaiteilijoille on joko antamatta rahaa, tai sitten antaa vain hiluja.

Aina Sama Laulu
-musiikkinäytelmä

Tarina kolmesta katutaiteilijasta

Maksu omantunnon mukaan

Esitykset:
La 25.1.
klo 14.00
Su 26.1.
klo 17.00

Teatteri Telakka
Tullikamarin aukio 3
33100 Tampere
Varaukset: 040 8211028

Antti Kerosuon opinnäytetyö TAMK Teatterimusiikki/Musiikkidraama

Lavalla: Topi Kohonen Nelli Ojapalo Tony Sikström Antti Kerosuo

Vapaus?

Juliste: Antti Kerosuo

2.5. Harjoitukset

Ensimmäisissä harjoituksissa teksti luettiin läpi ja kappaleet kuunneltiin nuotinnusohjelman kautta. Lauloin laulut myös samalla itse esimerkiksi. Kuvailin omaa käsitystäni jokaisesta kohtauksesta ja jokaisen hahmon mielenmaisemasta ja pyrkimyksistä. Yritin antaa näyttelijöille jonkinlaisen käsityksen omasta hahmostaan, jotta nämä voisivat siltä pohjalta ruveta työstämään roolityöskentelyään. Päämääränä oli kuitenkin se, että yhdessä viimeistellään hahmot ja rakennetaan tilanteet. Eli, vaikka minulla olisi ollut joku käsitys jostain hahmon piirteestä ja toimintatavasta, niin halusin myös, että näyttelijät itse tuovat ja ehdottavat hahmoihin uusia puolia.

Aluksi oli saatava kappaleet hyvään kuntoon, joten syksyn aikana oli tasaisin väliajoin harjoitukset, joissa vain soitettiin ja laulettiin. Minulle myös selvisi ensimmäisissä treeneissä, että näyttelijä, jolle olin soittimeksi nokkahuilun valinnut, ei ollut koskaan koskenutkaan kyseiseen soittimeen. Onneksi en ollut huilukappaleesta säveltänyt mitenkään vaikeata. Harjoituksella se tulisi onnistumaan vallan mainiosti. Laulukappaleet eivät puolestaan olleet aivan helpoimmasta päästä. Vaikkakin esimerkiksi

On Aika Nousta –kappaleen harmonia on yksinkertainen, niin vaikeutena siinä oli moduloivat osiot. Ja koska säestyssoitin oli suhteellisen hiljainen, ei siitä saanut paljoa apua vireen kuuntelemisessa. Kolmiäänisesti laulaminen sujui hyvin, mutta modulaation tullessa ongelmia syntyi helposti. Omat stemmansa näyttelijät oppivat ennen joulua, niin että laulaminen onnistui jopa ilman nuottia. Vireen kanssa meillä oli toki pienimuotoisia ongelmia aina ensi-iltaan saakka.

VP:n ja Simon Duetto (liite 2.) oli laulullisesti haastavampi kromaattisten kulkujen ja vaikeamman harmonian takia, mutta jos itse osasin laulaa ne kuviot, kun kappaletta tein, niin julmasti oletin myös kanssamuusikon niihin pystyvän. Pidin myös yksityisharjoituksia jokaisen näyttelijän kanssa erikseen, joissa harjoitutin kunkin omat stemmat huippukuntoon. Samalla myös kävimme jokaisen kohtauksen ja repliikin läpi yksityiskohtaisesti. Keskustelimme roolihenkilön päämääristä, sillä jokaisella lavalla olevalla täytyy olla joku päämäärä, mitä tavoittelee tai on tietoisesti tavoittelematta.

Joulun alla pääsimme menemään läpimenoja muutamaan otteeseen. Vaikka emme päässeet lopulliseen esitystilaan treenaamaan, niin treenitilaksi kelpasi mikä tahansa tila, jossa mahtuisi kunnolla liikkumaan. Tilat löytyivät koulultani, tosin ilta-aikoina. Lopullinen esityksen muoto rupesi kaikille meille pikkuhiljaa hahmottumaan ja hyvillä mielin päästin työryhmän joulutauolle.

Ennen ensi-iltaa tammikuussa pääsimme periaatteessa treenaamaan vain viikonloppuisin, koska niihin oli helpointa järjestää harjoituksia niin että pääsimme johonkin hyvään harjoitustilaan ja että kaikki lavahenkilöt pääsivät paikalle. Olin myös suurimman osan tarpeistosta hankkinut jo ennen joululomaa, joten mielikuvitusesineillä ei tarvinnut kenenkään harjoitella. Puvustuskin suurimmaksi osaksi oli valmiina, vaikka ensi-iltaviikolla vasta lopulliset päätökset muutamista detaljeista teinkin.

Vaikeutena harjoituttamisessa oli monesti se seikka, että lauloin ja olin lavalla koko ajan itse. Varsinkin omaan roolityöskentelyyn keskittyminen oli monesti hankalaa, kun keskittyi muiden tekemiseen ja analysoi sitä ohjaajan näkökulmasta. Onneksi minulla oli apuohjaaja Veera Rasehorn suurimmaksi osaksi harjoituksia mukana. Hän toimi silminäni ja antoi hyviä huomioita, joista pystyimme kahdestaan keskustelemaan ja pohtimaan. Hän myös toimi kuiskaajana tammikuun läpimenoissa.

3 Ensi-iltaviikko

Viikkoa ennen ensi-iltaa saimme ulkopuoliselta teatterialan ammattilaiselta Iris Ranniolta palautetta, kun hän tuli seuraamaan läpimenoamme. Kun tekee pitkää päivää ja samaa tekstiä, tulee helposti sokeaksi omalle tekemiselleen, eikä osaa ajatella muita mahdollisuuksia omalle roolityöskentelylleen. Ainakin minulle ohjaajan ominaisuudessa oli todella tärkeää saada palautetta ennen ensi-iltaa kokonaisuudesta ja yksittäisistä kohtauksista ja jokaisen roolityöskentelystä ja roolihenkilöiden draaman kaaresta näytelmän aikana. Tuo läpimeno ja siitä annettu palaute oli meille kaikille herätys siitä, että ensi-iltaan on alle viikko ja tekemistä vielä riittää. Sain myös palautetta siitä, että onko tässä musiikinäytelmässä sittenkään tarpeeksi musiikkia. Pohdinnan jälkeen tein vielä samana iltana yhden kappaleen lisää. Kappale oli *Maalta Kaupunkiin*, joka todellisuudessa oli vain lisäosio kappaleeseen *Vapaudenpatsas ja Simo*. Musiikkia tuli kaikkinsa ajallisesti mitattuna vajaa puolet esityksen kokonaiskestosta eli vajaat 20 minuuttia.

Päätin tehdä muutoksia myös kahteen muuhun kappaleeseen ensi-ilta viikolla. *On Aika Nousta* ja *Anna Rahaa 2* lyhentyivät. Varsinkin *On aika Nousta* kappaletta, joka oli alkujaan jo vaikea, oli helpotettava ja lyhennettävä. Olin ollut liian luottavainen näyttelijöiden laulutaitoon ja kirjoittanut liian hankalaa musiikkia. Asialle oli tehtävä siis jotain ja ensi-iltaan mennessä saimme opeteltua uuden version, joista viimeisin lyötiin näyttelijöille kouraan kaksi päivää ennen ensi-iltaa. *Anna Rahaa 2* kappaletta vain lyhensin, koska se ei toiminut niin kuin olin sen päässäni kuvitellut. Olin tähänkin kappaleeseen säveltänyt liian monimutkaisia kohtia, joita todellisuudessa oli liian vaikea toteuttaa puhtaasti.

Maanantai

Ensi-ilta oli siis lauantaina ja esitystilaan pääsimme edellisenä maanantaina. Maanantain pyhitin kokonaan lavasteiden ja valojen rakentamiselle, jotta pääsisimme mahdollisimman nopeasti menemään läpimenoja oikeissa olosuhteissa. Vasta iltapäivällä pääsimme työn touhuun koska näyttelijöillä oli toki päivätöitä. Aloitimme laittamalla mustia verhoja kauttaaltaan lavan kaikille reunoille ja niillä myös muovasimme tilan halutun muotoiseksi. Saimme teknikkoni Lari Palanderin kanssa kaikki lamput suunnattua ja valoiskut alustavasti ohjelmoitua jo maanantaina. Näyttelijöiden kanssa illalla treenasimme kohtauksia ja lauloimme uudelleen sovitettuja kappaleita. Menimme myös läpimennon niin, että kaikki valoiskut hiottiin kuntoon ja tarkoiksi.

Tiistai

Tiistai-päivänä viimeistelimme Larin kanssa valot kuntoon ja minä viimeistelin lavastusta yksinani. Illalla menimme läpimenoja ja yritimme saada kappaleita soimaan. Pääasiassa *On Aika Nousta* oli edelleen epäviireinen. Päätin tehdä siihen muutoksia.

Keskiviikko

Keskiviikon annoin kaikille vapaaksi, koska olimme jo melkein viikon katselleet toisiamme joka päivä. Kävin tosin harjoittamassa uutta sovitusta *On Aika Nousta* kappaleesta kyseisten laulajien kanssa henkilökohtaisesti.

Torstai

Torstaina oli tulossa jo koyleisöä illan läpimenoon. Läpimenoa ennen kävimme vielä teknisen läpimennon, jossa tarkistimme kaikki valoiskut ja muutimme muutamia valotilanteita. Koyleisöltä pyysin läpimennon jälkeen kommentteja, että oliko joku asia, joka häiritsi tai vaikutti kummalliselta. Saimmekin hyviä kommentteja ja huomioita. Kommenttien pohjalta päätin poistaa koko viimeisen osion ongelmakappaleesta *On Aika Nousta* ja tehdä siihen helpon lopun, sekä poistaa vaikean osion kappaleesta *Anna Raha 2*. Myös muutamia valaistuksellisesti pimeäköjä kohtia muutettiin valoisammiksi.

Tämä oli myös ensimmäinen läpimeno ilman kuiskaajaa. Meidän täytyi siis selvittää tilanteesta kuin tilanteesta vaikka sanat olisivatkin unohtuneet, normaalin esityskäytännön mukaisesti siis.

Perjantai

Perjantaina päivällä menimme vielä kaksi läpimenoa ja opettelimme uudet versiot kappaleista, ja ne saatiinkin hyvään kuntoon. Taltioimme myös viimeisen perjantain läpimenon. Perjantaina saimme myös uuden idean näytelmän loppuhetkille, jonka päätimme myös toteuttaa; Pomo värvää lopussa katsojan itselleen töihin ja ottaa tämän mukaansa. Katsoja nähdään kerjäämässä rahaa muilta katsojilta yleisön poistuessa näytännöstä.

Lauantai ja ensi-ilta

Ennen näytöstä emme enää harjoitelleet muuta kuin lauluja, käytännössä äänenavauksen muodossa. Pyysimme myös katsojaa, jonka pomo lopussa ottaa mukaansa, käymään harjoittelemassa pätkänsä ennen esitystä. Tarkoituksena oli tietysti se, että katsojan nappaaminen tulee kaikille täysin yllätyksenä ja että Pomo muka hypnotisoi katsojan mukaansa. Otimme myös ensi-illan näytöksen nauhalle.

Sunnuntai

Sunnuntaina kävimme toisen katsojan kanssa lopun tapahtumat ennen esitystä läpi. Sunnuntain esityksen otimme nauhalle niin, että oli kuvaaja mukana, jotta saatiin myös lähikuvaa kohtauksista. Aiemman nauhat olivat otettu vain laajakuvana koko lavasta. Meillä olisi leikkauspöydällä kolmen esityksen materiaalit, joita käyttää.

Esityksen jälkeen olikin purun aika, ja kuohuvaisen.

4 Pohdinta

Suurin pelko itselläni, ja varmasti monella muullakin, oli siitä, että tuleeko esityksestäni nautittavaa ja mielenkiintoista teatteria, jonka kaikki osa-alueet ovat viimeisen päälle viilattu ja ajateltu. Tavoitteeni oli saada aikaiseksi sellainen esitys, josta katsojalle jäisi jotain sisällöllistä ajateltavaa. Pahin pelkoni oli, että esitys näyttäisi teatterikerholaisten räpellykseltä, jossa vain päätetään ajatuksia ja hullunkurisia hahmoja ilmaan vailla mitään tyylittelyä ja suuntaa.

Vaikea asia heti kättelyssä oli tarinan kirjoittaminen näytelmämuotoon. Sujuvan repliikoinnin luominen niin dialogissa kuin monologissa osoittautui haastavaksi. Toki suurimman vaikeusasteen kirjoittamiselle loin itse itselleni. Epäluulo omaa tekstiä kohtaan oli suuri ja luottamus omaan teatteritajuun välillä häilyväinen. Todettakoon kuitenkin, että tuskin painin tämän asian kanssa yksin. Olin kuitenkin päättänyt itselleni ajankohdan, jonka jälkeen en enää pyrkinyt tekstiä muuttamaan. Ja olin myös luetuttanut käsikirjoitusta muutamalla teatteriohjaajalla ennen kuin löin viimeisen version lukkoon.

Täytyy myöntää käsikirjoitukseen päässeen kuitenkin muutamia omituisia lausahduksia ja repliikkejä joiden sisältöä olisi voinut vielä hioa. Vaikeudet repliikeissä tulivat esille lavaharjoituksissa, kun emme millään saaneet hahmotettua mihin joitain repliikkejä suunnataan ja kenelle. Varsinkin Vapaudenpatsaalla oli vaikeuksia välillä ymmärtää sanomisiensa tarkoitusta, ja myönnettäköön itsenikin välillä miettineen, että kuka tällaista vaikeaselkoista ajatuksenvirtaa on kirjoittanut. Annoin näyttelijöille kuitenkin luvan muutella tekstejään omaan suuhunsa sopivaksi, jos tuli sellainen tilanne vastaa, että joku lause ei millään taipunut tai oli vaikeasti ymmärrettävissä.

Lopputuloksen kannalta kappaleet onnistuivat mielestäni hyvin. Vaikka olin ollut sinisilmäinen ja säveltänyt liian monimutkaista laulettavaa teokseen, niin viimehetken muutoksilla saimme koulutuksen kannalta ehkä tärkeimmän osa-alueen toimimaan. Onneksi tajusin tehdä muutoksia, ettemme olisi vain lyöneet päätämme seinään aina ensi-iltaan saakka. Lähtökohtani musiikille oli koko ajan teksti- ja tarinalähtöisyys, jossa musiikin on palveltava kohtauksia ja juonenkuljetuksellista kaarta. Koen myös onnistuneeni tämän ajatusmallin toteuttamisessa, vaikkakin tein viimeisen kappaleen (Maalta Kaupunkiin) viikkoa ennen ensi-iltaa siinä pelossa, että musiikkia on liian vähän. Lisäys

kuitenkin istui kohtaansa hyvin ja toi tarinaan pienen hengähdystauon. Mitä säveltämiseen yleensä tulee, niin sitä oppii vain tekemällä, ja ensi kerralla olen taas viisaampi.

Tämä produktio oli myös ensimmäinen ohjauksellinen tuotanto itselleni. Mikäli en olisi ollut ystäväni kanssa tekemässä tätä produktiota, olisi oma suhtautumiseni ohjaukseen ollut varmasti tehokkaampi, koska minun olisi pitänyt näyttää olevani ammattitaitoinen. Nyt kuitenkin saimme rauhassa käydä läpi kaikki juonenkäänteet ja roolianalyysit kunkin näyttelijän kanssa. Minulle olisi ollut vaikeaa pelkästään ohjaajana toimiminen, mutta samanaikaisesti näyttelemisen vaati veronsa varsinkin palautteen annossa. Kaikki halusivat palautetta heti ja oma prosessointikyky ei pysty edes omaa roolityöskentelyäni analysoimaan saman tien. Myös tämän takia kävin jokaisen kanssa yksitellen läpi asioita.

”Aina Sama Laulu” lausahduksen käyttö rupesi jo kirjoitusvaiheessa huvittamaan itseäni. Lauseessa on todella paljon eri tasoja ja puolia, joita oli hauska käyttää replikoinnissa hyväksi. Alkupuolella näytelmää lausahdus sanotaan neljä kertaa ja aina eri henkilöltä ja eri merkityksellä. Varsinkin loppubiisi (Anna Rahaa 2) kiteyttää näytelmän sanoman ja kysymyksen siitä, että mikä se laulu on, joka aina lauletaan ja että mikä tämän näytelmän ainoa tarkoitus oli?

No tietenkin herättää yhteiskunnallista ajattelua katsojissa, eikä suinkaan kerätä rahaa katsojilta, mikä tosin oli ihan mukava bonus.

Oli hyvä, että otimme kolme vetoa nauhalle, koska alkupuolet yleisövetojen nauhoista olivat vioittuneet, eikä niitä voinut käyttää. Taltioinnin alkukohtaukset ovat siis ensi-iltaviikon perjantai-illan läpimenosta. Hoidimme nauhan leikkauksen Larin kanssa.

Arvosanoiksi itselleni tästä produktiosta annan sanat: Aina Sama Laulu

LÄHTEET

Otavan iso musiikkitietosanakirja. 1978. Keuruu: Kustannusosakeyhtiö Otava

Rissanen, R. 2013. Lauluympyrästä Lavalle. Opinnäytetyö. musiikin koulutusohjelma. Tampere: TAMK

Kärkkäinen, K. 2013. Muistan sinut – pieni laulu luopumisesta. Opinnäytetyö. Musiikin koulutusohjelma. Tampere: TAMK

Bogart, A. 2004. Ohjaaja valmistautuu. Seitsemän kirjoitusta taiteesta ja teatterista. Suomentanut Annette Arlander. Jyväskylä: Like, Teatterikorkeakoulu ja Gummerus Kirjapaino Oy.

Heinänen, J. Ja Kärkkäinen, O. 2012. Julkaisemattomat luentomuistiinpanot aiheesta dramaturgia, luennoitsijana Jukka Heinänen. Metropolia-ammattikorkeakoulu. Teatteri-ilmaisuhjaajan koulutusohjelma. Luettu 17.4.2013

Valokuvat ja DVD

Näyttelijät ovat antaneet suostumuksensa kaikkien taltiointien käyttämiseksi.
Kaikki käytetyt taltioinnit ovat ensi-iltaviikolta 20-26.1.2014

Liite 1. Käsikirjoitus

Liite 2. Vapaudenpatsas ja Simo, nuotti

Liite 3. Maalta Kaupunkiin, nuotti

Liite 4. Kolme Pilliä, nuotti

Liite 5. On Aika Nousta, nuotti

Liite 6. Anna Rahaa 2, nuotti

Liite 7. Käsiohjelma

Liite 1. Käsikirjoitus

1 (16)

AINA SAMA LAULU

Tarina kolmesta katutaiteilijasta

A. Kerosuo

Roolit

VP

On pukeutuneena Vapaudenpatsaaksi, hänen kerjäläishahmonsa. Ja on myös hieman hitaampi ja yksinkertaisempi ihmisolento(?) mutta Filosofinen lausahtelija. kantaa mukanaan muistikirjaansa(vapaudenkirja), joka on hänelle hyvin tärkeä. Kirjoittaa siihen keksimiään lausahduksia. Vilustunut.

Artsa

Pitää itsestään koviksen kuvaa yllä. hänessä myös pientä kleptomaanin vikaa On päässyt Pomon suosikiksi, Ja yrittää parantaa asemiaan pomon avulla. Katutyö hänellä käsinuken kanssa jutustelua.

Simo

Kaupunkiin lähiaikoina tullut ja huono-onnisuuden johdosta päätynyt kadulle. Yrittää saada vanhempiinsa yhteyttä kirjeitse. Masentunut. Katutyö hänellä laulaminen ja itsensä säestäminen baklamaksella.(mandoliinin sukua)

Pomo

(nainen) Tämän kadunpätkän valtiatar. Kylmänlaskelmoiva rahatalous vivahte hänen. Inhimillisyyden rippeet ovat karisseet Pomosta jo aikapäiviä sitten. Mottonsa ”käytä hyväksi, siitä mieli hyväksi”. She’s evil, Onko hän ihminen ollenkaan?

(Pojat asuvat pahvilaatikoissaan)

Kohtausluettelo

1. Aamu 1

Työt

2. Ilta

Kirje

VP ja Simon Duetto

3. Aamu 2

Pillit,

sairaskohtaus

4.Kapinalaulu

sanktio

Yö

5. Aamu 3

Kuolema

vastarinta

vapaus

1. AAMU

Artsa tulee viheltäen (duuri-teemaa) ja omenaa heitellen. Huomaan paikalleen ja asentoonsa nukahtaneen VP:n. Artsa hipsii VP:n kupille ja ottaa sinne heitetyt kolikot itselleen hetkellisen itsensä kanssa kamppailun jälkeen. VP herää aivastaen ja on viluissaan, huomaa Artsan

VP (Aivastus)
Onko tullut rahaa?

ARTSA Ei

VP Aina sama laulu (Aivastus)

ARTSA Terveudeksi

VP Hyvää yötä (VP tekee lähtöä nukkumaan)

ARTSA Nyt on aamu.
Kyllä, sä oot seissy siinä koko yön, ei ihme ettei rahaa oo kupissa, ku kuka vaan on voinu käydä hakee sun rahas ku sä oot vetäny ite sikeitä. Etkä sä VP lähe ny minnekkää siitä ku työt alkaa, kättä ylös.

VP Haluaisin vain laittaa merkinnän vapaudenkirjaani

ARTSA No kirjota sun vihkoos, mut sitte. Kättä ylös.

(VP kirjoittaa kirjaansa. Artsa menee herättämään Simoa, joka nukkuu laatikossaan. Huomaa kirjeen pahvilaatikon päällä, jossa merkintä

ARTSA ”palautetaan lähettäjälle” (kamppailee taas itsensä kanssa ja laittaa kirjeen taskuunsa)

Ylös sieltä (ei vastausta, potkaisee)
Nyt

SIMO Artsa, Minä olen Lakossa. (huutaa laatikostaan)

ARTSA Ai Taasko? Kannattaako joka aamu lakkoilla, ku siitä ei kuitenkaa oo mitää hyötty? Saat vaan naamas taas ruvelle

SIMO Palkka on huono ja työolosuhteet vielä huonommat

ARTSA Niinku meil kaikilla.

SIMO Mitään ei jää käteen

ARTSA No jäähän

- SIMO Ei jää
- ARTSA Jäähän
- SIMO Ei jää
- ARTSA Jäähän
- SIMO Ei jää
- ARTSA Lopeta
- SIMO kun tulosta ei synny niin sen saa tuntea nahoissaan
- ARTSA Simo, Pitää vaan kato rehellisesti painaa töitä niin silloin palkkaakin rupee tulee ja kun tulee tuottoa niin silloin saa myös vapauksia.
- (Menee hakemaan omat työvälineensä, samalla nappaa VP:n Muistikirjan ja lukee mitä tämä on kirjoittanut, VP kauhuissaan tilanteesta)
- ARTSA 'VAIN VAPAA IHMINEN VOI NUKKUA TÖISSÄ'
Ny sinne paikalle
- (heittää kirjan lattialle, VP keräilee sen ylös ja valmistautuu työrupeamaan)
- ARTSA ja lakkoilijan kohtalo o huomattavasti huonompi kuin sen jolla o vaa vähiten rahaa kupissaan. Joten töihi sieltä.
- (työntää jo päänsä ulos)
- SIMO Ei mulle sattumoisin postia ole tullut?
- ARTSA no ei ole mitään postia tullu.
- SIMO Aina sama laulu
- ARTSA Töihi sieltä
- (Jokainen on omassa ”työpisteessään” ja rupeaa työskentelemään. Jokaista ”kuunnellaan aina hetki kunnes siirrytään leikkauksella/iskulla seuraavaan. Äänen voi päästää esim. Pomo, jolla on kaikki langat käsissään.)(Kukkopilli!)
- VP aloittaa ensimmäisenä ja valistaa filosofisilla mietteillään kansaa, ja vihellyksestä jähmettyy ja vuoro siirtyy Artsalle, joka nuken kanssa keskustelee ja viihdyttää yleisöä. seuraavasta vihellyksestä Artsa jähmettyy ja vuoro siirtyy Simolle joka laulaa Itseään säestäen, vuorot voivat myös siirtyä epäjärjestyksessäkin....
- //// (pillin vihellys)

- VP Tule ja kosketa vapautta. Pieni maksu sinulta ja saat tuntea vapauden kosketuksen ihollasi. Kun sitten olet ilman rahaa, Olet vapaa ja voit mennä ja
////
- ARTSA 'Pomo' Te senkin saastaiset pikku toukat (yleisölle)
- A Hei Pomo, ei tollasella kielenkäytöllä rahaa ihmisiltä saa
- 'Pomo' Naama umpeen
////
- VP tanssia, ja laulaa vapaudesta. Vapaus
////
- SIMO Anna rahaa, niin kiitollinen olen sulle ainiaan. Anna rahaa niin kiitollinen olen
Sulle aina vaan, Anna
////
- ARTSA 'Pomo' RRAhat tänne tai langetan kirouksen yllenne
- A Liia päällekyvää
- 'Pomo' minähän se tässä teidät olen kerjäämään opettanut, no, näytetään sitten humanitaarisempi vaihtoehto.
- A No ni, Hei kato mitä me saatiin. (laittaa kuppiinsa kolikoita)
////
- VP valaisee maailmaa. Kun Olet vapaa, tunnet kuinka maailma leikkii iloisesti ympärilläsi
////
- SIMO rahaa niin kiitollinen olen sulle ainiaan, anna rahaa niin
////
- VP Kiitoksia Herra että luovuitte roposistanne vapauden tähden, nyt olette vapaa kaikesta, menkää ja tuntekaa Vapauden suuri ilmestys kehossanne
////
- ARTSA 'Pomo' Vooi sinua. Voitko huonosti? Älä pelkää, minä vain tahdon auttaa sinua. Kuka sinut on tänne hylännyt ja aivan vailla lämpöä ja rakkautta
////
- VP Jos olet ilman rahaa, olet vapaa
////
- SIMO Kiitollinen olen
////

VP Jos olet ilman rahaa, olet vapaa (ja kirjoittaa sen äkkiä kirjaansa lausuen sen uudestaan)
 ////

ARTSA 'Pomo' Tule, saat ruokaa, minä pidän sinusta huolen, maailmasi on täydellinen minun kanssani, kaikkeni annan kun sinä vain annat kaiken

A annanko pusun?

'Pomo' , No joo, anna pusu,
 toinen,
 kolmas//////////

(Pomo saapuu lavalle. Pomo puhuu ja nukke samanaikaisesti puhuu myös. Ensin kuuluu pelkkä ääni)

'POMO' minä päätän mitä täällä tapahtuu, et sinä, Te olette minun vallassani ja matelette minun edessäni
 joten matele
 Hyvä poika

POMO (Viheltää Pilliinsä) (nukke menettää energiansa pomon iskusta, pojat stillissä??)
 Ilta on tullut

2. ILTA

POMO ("pojat" ampaisevat Laatikoidensa eteen kuppeineen)

Minä toivon, meidän kaikkien puolesta, että teidän tämän päivän tulos on parempi kuin eilisen, muutoin meidän on tehtävä uusia järjestelyjä.

(VP aivastaa)

Teidän ylläpitämisenne vaatii rahaa ja se ei onnistu ellette te myös tuota rahaa minulle, Mutta tämänhän te jo tiedätte.

(VP aivastaa)

(Menee VP:n luokse, pari lanttia tippuu kupista)

Toivottavasti ystäviltäsi löytyy enemmän

(Artsan luokse)

No (monta kolikkoa) (antaa omenan palkkioksi)

En voi edelleenkään ymmärtää miten oikeita kansalaisia voi hetkauttaa tämä
sinun nukketeatterisi, johtunee tuosta nukesta,
tai noista sormista
sen sisällä,
mutta mutta

(Simon luokse, Ei mitään)

SIMO Minä v...

POMO Sshhhh

SIMO minä vaadin paremmat olosuhteet

(Pomo nostaa kätensä ja samalla taian vaikutuksesta Simon käsi nousee, pomo heilauttaa kättään ja Simo lyö itseään)

POMO Sinä täällä mitään vaadi.
Aina sama laulu? etkö sinä edelleenkään kykene tuottamaan mitään iloista
kuunneltavaa? Ei Surullista kukaan ohikulkija jaksaa kuunnella, laulun pitää olla
iloista...

SIMO Mä en pärjää yksin

POMO ...Yksi

VP ja ARTSA ILO! (Toistavat kuin sotilaat)

POMO Kaksi

V ja A POSITIIVISUUS!

POMO Näillä me pärjäämme tässä maailmassa

SIMO Jos me tehtäs yhdessä töitä?

Nyt Jumalauta sitä hymyä. (menee takaisin retuuttamaan Simoa)
Sano ne.
Yksi
(läpsäisy)
Yksi

SIMO ilo

POMO Kaksi

SIMO positiivisuus

POMO ja sama hymyillen
HYMYÄ! (läpsäisy)(pakottaa taialla hymyn Simon kasvoille)
YKSI

SIMO ILO!

POMO Kaksi

SIMO POSITIIVISUUS!

POMO (Ottaa soittimen Simolta pois ja lykkää sen VP:lle)

Minä ajattelin , että kenestä vaan voisi olla itsenäiseksi katutaiteilijaksi, mutta eihän siihen tietenkään ihan kuka tahansa pysty. ihmiset pitää hurrata ja taiteilijan pitää pystyä luomaan suuria tunteita ja kauniita maailmoja ja ihania, ihania kuvia ja suurenmoisia ajatuksia. Ihmisten pitää hetkeksi päästä pois arjen kurimuksista ja tuntea jotain kaunista ja merkityksellistä, Teidän pitäisi olla välillä välillä tälle tunteelle, ja saada Yksi "ILO "Ja kaksi "POSITIVISUUS" ihmissydämiin.

Mutta.

Hyväuskoisuudesta saan sitten kärsiä.

Vai että tekisitte yhteistyötä keskenänne,(tekee nopean laskukaavan muistionsa??)

3 x 3 vätystä x 18 tuntia työtä päivässä =

Joo-o

mutta edelleen ajattelu on kiellettyä, teidän pikku pääänne vain menevät sekaisin sellaisesta toiminnasta. Nyt te menette nukkumaan ja huomenna saatte uudet työvälineet.

Huomiseen

(Artsalle) Tai itse asiassa, Artsa voi tuoda ne teille.

Pomo heilauttaa kättä ja Artsa seuraa

Pomo ja Artsa lähtevät. VP tekee tuttavuutta baklamaksen(soitin) kanssa. Simo jää lyötynä maahan makaamaan ja kirjoittaa taas kirjeen vanhemmilleen. Lainaa VP:ltä taas kynän. VP rupeaa hyräilemään omiaan ja samalla säestää Simoa joka lukee kirjeensä ääneen

SIMO Hei Äiti ja Isä Minulla on kaikki hyvin ja olen saanut asunnon, Pieni luokkuhan se on mutta kaikki tarvittavat toiminnot löytyy. Vuokraemäntä pitää musiikista ja laulaa itsekin kirkkokuorossa, joten häntä ei haittaa pieni aaria silloin tällöin. Sain myös väliaikaisen työpaikan tarjoilijana kahvilassa. Palkalla selviän kyllä. Täällä paistaa pääosin aurinko ja ilma on lämmintä. Älkää siis olko huolissanne.

Poikanne Simo

VP ja Simon Duetto

VP 1.Olen vapauden patsas, sulle vapaudesta laulan
 Ja nyt saat taas maailmaa käydä vapaana kulkemaan
 2.Olen vapaudenpatsas, mulle rahasi kaikki anna
 Niin vapaa oot ja raikukoot suuri vapauden julistus

1. →Vapaudenpatsas oon.... Ja olla vaan kai ainiaan minä saan
 3.Miksi laulan vapaudesta, jos ei ketään se kiinnosta,
 silti vaan parempaan maailmaan uskoa mä saan

SIMO Miksi aina minä saan kaiken niskaani
 Enkä saa mä tietoa, vastausta laisinkaan
 Vaikka yritän ja yritän ei tästä mitään tuu
 Kun valheen mä kirjoitan hetken tuntuu paremmalta
 Mutta hetkihetskeltä se hetki on hetken lyhyempi

Miksi aina minä saan kaiken niskaani,
 Enkä saa maailmaa käydä vapaana kulkemaan
 Miksi aina minä saan kaiken niskaani
 Enkä onnistu missään en pois pääse täältä mä laisinkaan
 Ja kerjätä vaan kai ainiaan minä saan

Miksi aina saan niskaani kaiken
 silti vaan parempaan maailmaan uskoa mä saan

(VP saa yskänkohtauksen, eikä pysy tolzillaan ja Simo menee auttamaan hänet laatikkoonsa)

SIMO voi perkele, no niin , happea, happea, Positiivisuus, Ilo, leppäämään.
 Tää ei voi jatkua näin. VP on saatava lääkäriin tai ainakin lämpimään ja ruokaa ja
 toikin yks on taas..., No sitä ei kauan kestä...Olisko aika tehdä jotain?
 (ottaa soittimensa itselleen.)

Maalta Kaupunkiin

Laulaa siitä miksi tuli kaupunkiin ja miten tapasi ihanan ja auttavaisen naisen,
 joka kuitenkin koitui virheeksi. Laulun lopussa saa ajatuksen yhteisestä
 rintamasta, ja kapinasta. Menee laatikkoonsa.

3 AAMU II

Yö Pomon kanssa ei ole mennyt niin kuin Pomo olisi halunnut ja Artsa onkin
 saanut muistutuksen naamaansa siitä. Artsa on surkealla tuulella, mutta kerää

itsensä kokoon ja laittaa koverivaihteensa taas päälle. Hänellä on uudet työvälineet mukanaan)

- ARTSA Herätys pellet ja töihin, nyt me kuule selvitetään, että miten helppo se on tehdä musiikkia
(VP kömpii töihin heikkovointisena mutta päättäväisenä ja filosofisena. Tuijottaa Artsan kolhuja saanutta naamaa.
- ARTSA Töihi siitä
- VP (Saa pillin käteensä)
- On vapaus tehdä työtä jota rakastaa (ja kirjoittaa sen kirjaansa)
- (aloittaa kipaleen)
- Simo ei hetkahdakaan. Artsa on laittanut vain yhden kupin rahankeruuta varten ja laittanut soittimen paikoilleen. VP menee ensimmäisenä soittamaan, Artsa menee potkimaan Simoa hereille ja liittyy sitten soittoon
- (Simo päättää vielä jättää oman asiansa sanomatta ja esittämättä, vastahakoisesti hän kömpii ylös ja liittyy sitten soittoon.
(Soittavat kappaleen "Kolme Piliä" jonka toisella soittokerralla käydään dialogi, kunnes VP saa taas kohtauksen)
- SIMO Tämä meidän elomme ei voi jatkua näin. Meidän on saatava paremmat olosuhteet.
- ARTSA Mitä sä luulet, et me pystyttäis muka tekee, kapinoimaan vai? Ei kuule onnistu.
- SIMO Niin, Tietenkin. On noustava vastarintaan ja Teidänkin on tultava mukaan, ja VP pitää sitäpaitsi saada sairaalahoitoon
- VP Vapaa ihminen selviää yksin 'Köh', Mulla on vähän nuhaa. Ei muuta
- ARTSA Noni, siinä kuulit, vähän nuhaa. Ja sitäpaitsi nyt tää työ on helppo ja huoltoki pelaa
- SIMO Mikä huolto. VP vetää viimeisiään, Ja luuletko että Pomo katselee sinua sängyssään enemmän kuin viikon?
- ARTSA Sun kanssa mihinkää kapinaa nouse.
- Nuivaantuneina toisiinsa eivät keskustele aiheesta enempää. Soittavat kappaletta eteenpäin kukin omiin tunnelmiinsa käpertyneenä kunnes VP saa yskäkohtauksen ja tipahtaa lattialle, hokee sanaa vapaus?
- ARTSA (hätääntyneenä)
Töihi sieltä, lopeta se pelleily...(menee A:n luokse)

Onks sillä ennen tälläst ollu?
 Hei ylös ny...(potkaisee)
 Ylös

SIMO On Aika

(, Simo aloittaa laulun jota hän jo illalla tapaili. VP hieman selkenee ja Hengittelee lattialla.)

4. KAPINALAULU

SIMO On aika nousta, tehdä loppu tälle elämälle
 On aika nousta, nähdä viimein oma tie
 On aika nousta, vastuu ottaa itsestään ja olla vapaa,
 Päästä pois, nyt veljet mukaan laulamaan

VP On aika nousta, ääntään hiukan korottaa
 On aika nousta, jakaa ajatuksiaan
 On aika nousta, kivut haihtuu kun laulaa
 Nyt lauletaan ja tanssitaan, ei tunnu pahalta ollenkaan

ARTSA On aika nousta, olla vapaa kulkemaan
 On aika nousta, omat halut omistaa
 On aika nousta, nyt onnistuu kun noustaan vaan
 Me kapinaan ja maailmaan

YHD. Me lauletaan

(lopun lauletaan päällekkäin)(siis äänissä eikä ruumiillisesti päällekkäin)

SIMO On aika nousta, aika nousta vaan.
 On aika nousta, olla vapaa kulkemaan,
 Nyt lauletaan ja päästään pois, siis kapinaan nyt veljet rakkaat
 Päästään nyt pois kun vain lauletaan
 Hei nyt on aika nousta hurjaan
 Kapinaan, hurjaan kapinaan...

VP On aika nousta, aika nousta vaan
 Nyt kapinaa me yhdessä nyt lauletaan
 On aika nousta tanssimaan ja juhlimaan
 Me päästään pois kun lauletaan
 On aika hurjaan
 Kapinaan, hurjaan kapinaan...

ARTSA On aika nousta, aika nousta kapinaan
 On aika, yhdessä nyt lauletaan
 Nyt lauletaan ja päästään pois siis kapinaan jos vaan

Me päästään nyt pois kun vain lauletaan
On aika hurjaan
Kapinaan, hurjaan kapinaan...

(Pomo on tullut lavalle ja kuunnellut kappaleesta viimeiset pätkät. Viheltää pilliinsä)

POMO Ilta on tullut

(Artsa ja VP palaavat äkkiä paikoilleen ja vastarinta on nujerrettu.)

Miksi te haluatte minusta eroon. Enkö minä ole pitänyt teistä huolta ja ruokkinut ja vaatettanut teidät, antanut teille työtä ja suojaa. Kun kukaan muu ei teitä huolinut hoiviinsa niin minä otin sen riskin. Näinkö te minua siitä kiitätte? Minä olen antanut teille palan sydäntäni, ja nyt te haluatte repiä sen palan ja heittää sen vasten minun kasvojani. Minä en muuta teiltä ole pyytännyt kuin kuuliaisuutta.

Yksi!

VP ja A. Ilo!

POMO Kaksi!

VP ja A. Positiivisuus!

POMO (Naurahtaa)(sanoo vasten Simon kasvoja)
Minä opetan nyt, teitä kaikkia.

ARTSA Mut tää oli Simon ajatus

POMO Aina sama laulu

ARTSA Sydänkäpyseni nyt sä pilaillet, mähän oon sun armaasi ja öittesi autuus

POMO (Läps) Impotentti Hiljaa!
Minä opetan teitä koska ette te muuten opi ”vastuullisiksi kansalaisiksi”.(ottaa VP:n kirjan, heittää sen maahan ja kävelee sen yli)
Kun te pojat ajattelette niin mitään hyvää ei seuraa, ei mitään. Ja siksi te saatte seuraavat yöt nukkua, ette missään(käy kaatamassa/hajottamassa/viemässä pois heidän laatikkonsa) Te ette ole mitään ettekä te tarvitse mitään.
Vaatteet tänne! (Riisuvat)
älkää kuvitelko että teillä on mitään oikeuksia, Teidän paikallenne on loputon jono halukkaita, jotka vain odottavat että te epäonnistutte ja haihdutte savuna ilmaan.
(Riisuvat vain päällysvaatteensa? (samantyyppiset alusasut heillä) (pomo kerää vaatteet itselleen)

SIMO VP pitää saada lääkäriin

POMO (menee VP:n luokse)
Voitko huonosti

VP En Pomo (Pysyy just ja just tolpillaan)

POMO Oletko iloinen?

VP Juu

POMO Oletko Positiivinen?

VP Juu

POMO Ja työnteko maittaa?

VP Kun olet vapaa, olet ilman rahaa

POMO just

VP on vapautta olla ilman vaatteita

POMO Pojat pojat
Elämässä on kyse selviytymisestä elämässä.
Huomiseen (lähtee)

(VP luhistuu maahan ja on kylmissään ja hengittää tiheästi) (Artsa luhistuu maahan itku silmässä, ei kykene toimimaan)

SIMO (menee auttaman VP:tä ja huutaa samalla Artsalle)
Nyt ylös sieltä ja auttamaan.
(ei vastausta)
(käy riuhtomassa Artsan toimintakuntoon.)

SIMO Nyt loppu se itsesääli ja ryhdistäydy. VP pitää saada lämpimäksi
Mene sille puolelle...

(menevät lusikkaan niin että VP jää keskelle, Simo takana ja Artsa edessä)

Yö Lusikassa

ARTSA nainenko minut jätti?

SIMO Kyllä

ARTSA Jätti ku kypsän omenan oksalle

SIMO Niin

ARTSA Odottamaan sisäistä mätänemistä ja sydämen tyhjentymistä

SIMO Et taida olla ensimmäinen

ARTSA Ei lämmitä

SIMO Ei tässä sinua yritetäkään lämmittää

ARTSA Sydämeni tyhjiö täyttyy jäällä ja usvalla

SIMO Lopeta nyt Artsa perkele, toisilla tässä taitaa asiat olla hiukkasen huonommin kuin sinulla

ARTSA Aatami

SIMO Täh?

ARTSA Mun nimi, Aatami

SIMO Aatami

ARTSA Joo
Mä oon huijannu teitä

SIMO no miten? Aatami

ARTSA Mä oon saanu omii herkkuja,

SIMO Niin Pomolta?

ARTSA Joo, mut mä en jakanu niit teijän kanssa, vaikka te oisitte ihan varmasti jakanu kaiken mun kanssa

SIMO Niin

ARTSA ottanu rahaa teiltä

SIMO Ai multakin?

ARTSA No rahaa en.
Mut kirjeitä

SIMO Mulle on tullu postia?

ARTSA Tää on mun syytä...

SIMO Missä mun kirjeet on?

ARTSA ... Kaikki. Mä en pysty...
(kierähtää pois lusikasta)

SIMO Takas lusikkaan ny perkele

ARTSA Mun syytä

SIMO Nyt tänne! (nousee myös lusikasta)
Lusikkaan ja Missä mun kirjeet on?
Nyt kerrot! Heti!

ARTSA ei ole mitään kirjeitä, ttai siis on mut ne on ne sun lähettämät kirjeet,

SIMO Mitä niistä?

ARTSA Ne oli tullut palautuksena takaisin.

SIMO Mitä?

ARTSA mä en halunnu että sä vaan lisää masentuisit

SIMO Palautettu?

ARTSA Mun syytä kaikki

SIMO etkä kertonu?

ARTSA Mä otin vaan yhen, ja sitte ku olin jo yhen ottanu niin pakkohan mun oli ne kaikki ottaa.
Ja nyt sä masennut, Tää kaikki on mun syytä, mun syytä...

SIMO Lopeta nyt Artsa perkele, Ei tässä enempää voi masentua. Meidän on pakko päästä pois täältä

ARTSA Ei päästä

SIMO Päästään

ARTSA Ei päästä

SIMO Päästään

ARTSA Ei päästä

SIMO Lopeta, Aatami
Me päästään pois

ARTSA Tää on kaikki mun syytä

SIMO tää ei ole sun syytäs, Me kaikki ollaan ihan yhtä syypäitä, tähän kaikkeen. Muutama huono valinta elämässä ja sit niitä ei voi myöhemmin muuttaa, Meidän pitää nyt vaan ryhdistäytyä ja hommata itsemme pois täältä, tän alemmaksi ei pääse joten kaikki mitä tulee jatkossa on parempaa, täytyy vaan ryhdistäytyä En haluaisi käyttää näitä, mutta ”Yksi” Ilo! ”Kaksi” positiivisuus!

(VP on noussut puheen aikana rauhallisesti, hakenut huilunsa ja Päiväkirjansa, kirjoittanut siihen ja asettanut sen avonaisena paikalleen missä makasi, katsonut kaveruksiaan ja Teemaansa soittaen poistunut taka-alalle eli haihtunut savuna ilmaan, Artsa ja Simo eivät tietenkään kuule häntä enää.)

ARTSA Ryhdistäytyä?
(Nousevat)
(huomaavat VP:n haihtuneen sävelinä ilmaan)

SIMO Mitä?

ARTSA Poissa? (etsivät VP:tä paniikissa)

SIMO siltä näyttää, savuna ilmaan

ARTSA Mun syytä...

SIMO Lopeta
(Pääsevät kirjan luokse)
(lukee)
”Kiitos, Olen vapaa, Olkaa tekin”

5. AAMU III

POMO (tulee)(tietää VP:stä)(Omena kädessä)

Miltä nyt tuntuu? Onko hyvä mieli?

Pojat pojat, Teidän saamattomuutenne tulos on nyt selvä meille kaikille. Miten kestätte tämän taakan jonka itsellenne olette langettaneet. Hänen kohtalonsa on teidän syytänne ja rangaistus teostanne on suuri. Te olette korvausvelvollisia joten teidän täytyy nyt tuottaa hänenkin osuutensa, joka itse asiassa oli aina suurempi kuin teillä kahdella yhteensä. Te saamattomat ja onnettomat ja naurettavat matelijat, kehtaatte vielä kutsua itseänne taiteilijoiksi. Taiteilijuus, siitä te pojat ette tiedä mitään. Siihen ei riitä että on onneton ja kokenut kovia.

”Miksi aina minä saan kaiken niskaani

Enkä onnistu missään, en pois pääse täältä mä laisinkaan

Ja kerjätä vaan kai ainiaan minä saan”

Rakas Simo. Et osaa edes kerjätä.

Kaikilla olisi helpompaa, kun te vain haihtuisitte savuna ilmaan ja katoaisitte

(puheen aikana VP tuonpuoleisesta soittaa teemansa ja Artsa ja Simo kuulevat sen)

ARTSA On aika...

POMO Aina sama laulu

SIMO ...Nousta (nousevat lähteäkseen)

POMO Pojat pojat
Jos luulette että, voitte vain nousta kapinaan...

A ja S Nousta (samaa aikaan sanoen kuin Pomo)

POMO ...ja lähteä

A ja S lähteä, Vapaana

(tuijottavat Pomoa eivätkä anna periksi, Pomo tarjoaa vielä omenaa Aatamille mutta Aatami ei tarjoukseen taivu. Pomo hetkenkuluttua antaa periksi)

POMO

Olkaa hyvä Herrat ja menkää, vapaana, VP odottaa.

(Artsa ja Simo menevät, jättävät kaiken taakseen)

Vapaita? (Paholaishymy)(naurua voi kokeilla, klise)

(Pomo huomaa hetkenkuluttua yleisön)

POMO

Vooi sinua. Voitko huonosti? Älä pelkää, minä vain tahdon auttaa sinua. Kuka sinut on tänne hylännyt ja aivan vailla lämpöä ja rakkautta. Tule, saat ruokaa, pääset minulle töihin ja saat rahaa, pääset jaloillesi.

Ole hyvä. Tule.

(tarjoaa nukkea)

Sen pituinen se.

Tulevat kumartamaan ja jokaisella on rahakuppi ja laskevat ne etulavalle samaan ryppääseen. Laittavat Pomonuken niitä vahtimaan. Kumartavat ja alkavat laulaa "Anna rahaa" kappaletta, yksi soittaa pilliänsä. Poistuvat lavalta laulaen.

Liite 2. Vapaudenpatsas ja Simo, nuotti.

1 (3)

Vapaudenpatsas ja Simo

A. Kerosuo

VP

C C/B C/Bb

O-len va-pau-den pat - sas sul - le va - pau - des - ta lau -
va-pau-den pat - sas mul - le ra - hasi kaik - ki an -

5 F Fm

lan ja nyt saat taas maa - il - maa
na niin va - paa oot ja rai - ku - koot

7 C# G G7 1.

käy - dä va - paa - na kul - ke - maan O - len
suu - ri va - pau - den ju - lis - tus

10 2. /A /Bb Cm Cm/B Cm/Bb Cm/A /Bb /B Cm

Mik - si ai - na mi - nä saan kai - ken nis - kaa - ni en - kä saa - mä

16 Cm/B Cm/Bb Cm/A /Bb /B Cm

tie - to - a, vas - taus ta lai - sin - kaan vaik - ka y - ri tä n ja y - ri tä n ei

20 /B /Bb /A /Bb /B Cm /B

täs - tä mi - tään tuu - kun val - heenmä kir - joi - tan, het - ken tun - tuu pa - rem - mal -

2

25 /B \flat /A /B \flat /B \flat Fm C# G G 7

ta Mut-ta het-ki- het - kel-tä het-ki on het-ken ly-hy em - pi

30 C C/B C/B \flat

o-len va-pau-den pat - sas sul-le va-pau-des - ta lau -
Mik - si ai - - - - na mi - nä saan kai-ken

34 F Fm C# G G 7

lan ja nyt saat - - - taas maa il maa käy-dä va-paa - na kul-ke- maan
nis-kaa-ni en-kä saa - - - maa il maa - - - käy-dä va-paa - na kul-ke- maan

38 Cm /B /B \flat

— Va-pau-den pat - sas oon - - - va-pau - den pat - sas oon
— Mik - si ai - - - - - na mi - nä saan - - - kai-ken

42 /A /B \flat /B Cm /B /B \flat

— Va-pau - den pat - sas oon - - - va-pau - den pat - sas oon
nis-kaa-ni en-kä on - nis-tu mis-sään, en pois pää-se tääl-tä mä lai - sin kaan - -

46 /A /B \flat /B Fm C# G G 7

8 — ja ol - la_ vaan kai ai - ni-aan mi-nä saan_____ Mik-si

8 ja ker - jä-tä vaan kai ai - ni-aan mi-nä saan_____ Mik-si

51 C /B /B \flat F

8 lau - lan va-pa-u des - ta jos ei ke-tään se ki - in-nos - ta sil - ti vaan

8 a_____ ai-na saan nis-kaan kai - ken_ sil - ti vaan

55 Fm C# G G 7

8 — pa-rem- paan_ maa - il - maan us - ko - a mä saan

8 — pa-rem- paan_ maa - il - maan us - ko - a - mä saan

Liite 3. Maalta Kaupunkiin, nuotti

Maalta Kaupunkiin

A. Kerosuo

C C/B

1. Maal ta kau - pun - kiin kun saa - vuin niin
2. minuun hän kat - soi niin niin kat - soin niin

3 C/B^b F

u - nel - maa - ni et - sin, si - tä kai - va - ten
myös takaisin niin koh - dat - tiin

5 Fm C# G

mis - tä mi - tään tien - nyt en
tans - sit - tiin suu - del - tiin hän

9 C C/B

maal - ta kau - pun - kiin kun läh - din niin
kaikken - sa an - tai - si jos an - tai - sin

11 C/B^b F

kai - ken taak - se jä - tin,
myös minäkin ja an - noin - kin

13 Fm C#

I - sän, Äi - din, läm - mös - tä ko - din
kai - ken niin et - tä

15 G⁷

mi - nä kar - ka - sin
sielunikin menetin

17 Cm Cm/B

1. ja 2. Maal - ta kau - pun - kiin
3. parem - paan maa - il - maan

19 /B \flat /A

maal - ta kau - pun - kiin _____ mik - si läh - din
parem - paan maa - il - maan _____ ja vel -

21 Cm /B

maal - ta kau - pun - kiin _____ maal -
je - ni otan mu - kaan _____

23 /B \flat /A

- ta kau - pun - kiin _____ ja jou - du - in
parem - paan maa - il - maan _____ kun nous - taa - an

25 Fm C#

niin _____ mä pah - vi he - el - vet -
vaan _____ yh - des - sä me ka - pi -

27 G 1. C /B /A /B

tiin
naan _____ (loppu) _____ 2.kun

33 G 2. C /B

nyt tä - mä saa _____ riit - tää

36 /B \flat F

vaan _____ nyt tä - mä lop - puu _____ pa - rem - paan _____

38 Fm C# G 7 §

_____ maa - il - maan _____ mi - nä kul - ke - a ha - lu - an

Liite 4. Kolme Pilliä, nuotti Kolme Pilliä

A. Kerosuo

VP

Artsa

Simo

(tr)

A

6

11

B

16

2

21 **C**

Musical score for measures 21-26. The score is in 3/4 time and features a key signature of one flat (B-flat). It consists of three staves: a treble clef staff, a middle treble clef staff, and a bass clef staff. The music includes various note values such as quarter notes, eighth notes, and half notes, with some notes beamed together. Measure 21 starts with a quarter rest in the treble and a quarter note in the bass. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

27

D

Musical score for measures 27-31. The score continues in the same 3/4 time and B-flat key signature. It features three staves. The music includes quarter notes, eighth notes, and half notes. Measure 27 begins with a quarter rest in the treble and a quarter note in the bass. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

32

Musical score for measures 32-36. The score continues in the same 3/4 time and B-flat key signature. It features three staves. The music includes quarter notes, eighth notes, and half notes. Measure 32 starts with a quarter note in the treble and a quarter note in the bass. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

On Aika Nousta

A. Kerosuo

Simo C Dm G C

On ai-ka nous-ta teh-dä lop-pu täl-le e-lä-mäl-le on ai-ka nous-ta

6 Dm G C Dm

näh-dä vii-mein o-ma tie on ai-ka nous-ta vas-tuu ot-taa it-ses-

12 G E⁷ Am F A

täin, ja ol-la va-paa, pääs-tä pois, nyt vel-jet mu-kaan lau-la-maan

VP

On

17

D Em A D

ai-ka nous-ta ään-tään hiu-kan ko-rot-taa On ai-ka nous-ta sano-a

23 Em A D Em A

a-ja-tuk-si-aan On ai-ka nous-ta ki-vut haih-tuu kun lau-laa, nyt lau-le-

29 F[#] Bm G B 140

taan ja tans-si-taan, ei tun-nu pahal-ta ol-len-kaan

Artsa E

On ai-ka nous-ta Ol-la

2

35 F#m B E F#m B

va-paa kul-ke -maan On ai -ka nous-ta O-mat ha -lut o -mis - taa On

41

Simo

VP

E F#m B G# C#m

ai -ka nous-ta Nyt-on-nis - tuu kun nous-taan vaan me ka -pi - naan ja maa-il -maan me

47 A G G7 C Dm G

lau - le - taan, On ai - ka nous-ta ai -ka nous - ta vaan, On

lau - le - taan, On ai - ka nous-ta, ai -ka nous - ta vaan, nyt ka -pi -

lau - le - taan, On ai - ka nous-ta, ai -ka nous-ta ka -pi - naan On

53 C Dm G C

ai - ka nous-ta, ol - la va-paa kul-ke -maan, nyt lau -le - taan ja pääs-tään pois, siis ka -pi -

naa me yh -des-sä nyt lau - le - taan On ai - ka nous -ta tans-si -

ai - ka yh -des-sä nyt lau - le - taan, nyt lau -le - taan ja pääs-tään pois, siis ka -pi -

59 Dm G E⁷ Am F A

8 naan nyt vel-jet rak-kaat pääs - tään nyt pois kun vain lau - le - taan, Hei nyt on
 8 maan ja juh - li - maan me pääs - tään pois kun lau - le - taan On
 8 naan jos vaan me pääs - tään nyt pois kun vain lau - le - taan On

65 D A D A

8 Ai-ka nous-ta hur - ja - a - an ka-pi -naan 1.hur jaan___ ka-pi-
 8 ai - ka hur - ja - a - an ka-pi -naan 1.hur jaan___ ka-pi-
 8 ai - ka hur - ja - a - an ka-pi -naan 1.hur jaan___ ka-pi-

71 D A D A A⁷ D

8 naan___mah-ta - vaan ka-pi -naan kur - jaa - a - an ka-pi -naan
 8 naan___mah-ta - vaan ka-pi -naan kur - jaa - a - an ka-pi -naan
 8 naan___mah-ta - vaan ka-pi -naan kur - jaa - a - an ka-pi -naan

Liite 6. Anna Rahaa 2, nuotti

Anna Rahaa

A. Kerosuo

First system of musical notation for 'Anna Rahaa'. It consists of a vocal line and a piano accompaniment line, both in 4/4 time and B-flat major. The vocal line begins with a rest, followed by the lyrics 'An-na ra-haa'. After a double bar line, it continues with 'An-na ra-haa' and a long note for 'niin', followed by 'kii - tol-li-nen o-len'. The piano accompaniment provides harmonic support with chords and moving lines.

Second system of musical notation, starting at measure 6. The vocal line continues with 'sul - le ai - ni - aan.' followed by 'An - na ra - haa' and a long note for 'niin'. The piano accompaniment continues with chords and moving lines, including a prominent bass line with eighth notes.

Third system of musical notation, starting at measure 9. The vocal line continues with 'kii - tol - li - nen o - len sul - le ai - ni - aan.' followed by 'An - na' and another 'An - na'. The piano accompaniment continues with chords and moving lines, ending with a final cadence.

Aina Sama Lauhu

Lavalla

Topi Kohonen

Artsa

Tony Sikström

VP

Antti Kerosuo

Simo

Nelli Ojapalo

Pomo

**Ohjaaja, käsikirjoittaja,
säveltäjä**

Antti Kerosuo

**Ohjaajan assistentti,
apuohjaaja**

Veera Rasehorn

Valot

Lari Palander

Ohjaajan sana

Katutaiteilijat ja kerjäläiset kuuluvat nykyään kaupunkikuvaan. kysymys kuuluukin, että tekevätkö he työtänsä omasta halustaan ja saavatko he rahat työstään itselleen? Pitääkö meidän, ohikulkijoiden ja paremmin ansaitsevien, antaa heille rahaa? Onko siitä heille mitään hyötyä?

Haluan, että jokainen meistä ajattelee asiaa omalta kannaltaan

Antti

Kiitos

Veeralle, että jaksot kuunnella sekavia ajatuksiani. Kiitos Tonylle, Topille, Nellille ja Larille. Kiitos Teatteri Telakka. Kiitos lirikselle, Seijalle ja Irinalle. Kiitos opiskelutoverit ja ystäväni. Kiitos vapaus

